

Domein 4 Toetsing en beoordeling

Inleiding

Tijdens de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde stimuleren we de aios om continu feedback te vragen, oftewel om zich te laten 'toetsen'. Toetsing is in het Landelijk Opleidingsplan (2016) gedefinieerd als het vaststellen of en in welke mate aan leerdoelen is voldaan. De verzamelde informatie wordt in de eerste plaats gebruikt door de aios zelf: ter ondersteuning van het eigen leren, om zijn of haar eigen functioneren kritisch te (leren) evalueren, en de volgende stap(pen) in de ontwikkeling te bepalen en te realiseren. (Stage)opleiders en docenten gebruiken de verzamelde informatie om: hun aios goed te kunnen begeleiden en op vooraf vastgestelde formele momenten te bepalen of hun aios op niveau is (beoordelen).

Inhoud en afbakening

Toetsing en beoordeling is een belangrijk onderdeel van het curriculum van de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde. In METIS is er daarom voor gekozen om dit als apart domein op te nemen. De inhoud van domein toetsing en beoordeling is onderverdeeld in twee thema's.

Thema's

- 4.1 Vormgeving toetsprogramma
- 4.2 Samenwerking tussen (stage)opleiders, docenten en hoofd t.b.v. begeleiden, beoordelen en voortgangsbeslissing

Gehanteerde definities

De definities zijn overgenomen uit het Landelijk Opleidingsplan 2016.

Beoordeling	Een oordeel over de stand van zaken in de competentieontwikkeling van de aios.
Educatieve beoordeling	Een beoordeling van de competentieontwikkeling van de aios die kan leiden tot maatregelen, zoals aanpassing van het IOP, om de opleiding in goede banen te leiden.
Eindbeoordeling	Een beoordeling van de aios of zij geschikt is en in staat wordt geacht het medisch specialisme waarvoor zij is opgeleid zelfstandig en naar behoren kan uitoefenen nadat de opleiding is beëindigd.
Individueel OpleidingsPlan	Uitwerking van het opleidingsplan op individueel niveau dat aangeeft op welke wijze de competenties kunnen worden bereikt.
Selectieve beoordeling	De beoordeling van het hoofd of zij de aios al dan niet geschikt en in staat acht de opleiding voort te zetten op basis van beoordelingen van (stage) opleider en docent.

Toetsing	Vaststellen of en in welke mate aan leerdoelen is voldaan.
Toetsplan	Uitwerking van het protocol Toetsen en beoordelen met een overzicht van toetsinstrumenten.

Thema 4.1. Vormgeving toetsprogramma

De vijf opleidingsinstituten ouderengeneeskunde gebruiken een landelijk toetsplan en toetsboek. Dit bevat onder meer de procedure toetsing en beoordeling en de toetsinstrumenten. Hiermee worden alle aios ouderengeneeskunde - ongeacht bij welk opleidingsinstituut zij de opleiding volgen - getoetst en beoordeeld (2016).

Het landelijk toetsplan en toetsboek bieden praktische handvatten bij zowel het (begeleiden van) leren, als het komen tot een goed oordeel over het functioneren en de ontwikkeling van de aios. Gerichtte feedback n.a.v. observaties in de praktijk of de terugkomdag zijn betekenisvol voor het leren.

Leidraad bij het vragen en geven van feedback zijn de volgende drie vragen:

- Waar wil ik naartoe/wat wordt er van mij verwacht?
Wat zijn criteria voor goede specialist ouderengeneeskundige zorg? (*'feedup'*)
- Waar sta ik nu? (*'feedback'*)
- Welke stappen ga ik nemen om verder te komen? (*'feedforward'*)

De docenten en (stage)opleider ondersteunen de aios bij het beantwoorden van deze vragen. Het competentieprofiel en het overzicht van kenmerkende beroepssituaties zijn hulpmiddelen hierbij.

Toetsen is een belangrijke 'leeractiviteit' tijdens de terugkomdagen en vindt zowel ongepland plaats (informeel) als meer ingebed en georganiseerd (formeel).

Een voorbeeld van ongeplande toetsing is als een docent een groepje aios beluistert bij het uitvoeren van een taak en ter plekke feedback geeft. Een belangrijke vorm van georganiseerd toetsen is de educatieve beoordeling.

Indicatoren / Stellingen Zelfevaluatie	Aandachtspunten
4.1.1 Het is voor aios, (stage)opleiders en docenten duidelijk hoe en door wie vanuit welke rol de aios wordt getoetst en beoordeeld, vanuit welke visie en met welk doel.	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe¹ weten alle betrokkenen hoe de aios wordt getoetst en beoordeeld en met welk doel?

¹ Gebaseerd op de NIVEL-enquêtes

4.1.2 Toetsing is verankerd in ons terugkomdagonderwijs.	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe zorgen docenten ervoor dat zij tijdens het onderwijs inzicht krijgen in het competentieniveau van de aios en dit ook terugkoppelen aan de aios? • Hoe zorgen docenten ervoor dat zij regelmatig feedback geven aan de aios? Hoe worden docenten voorbereid op deze rol? Hoe krijgen zij handvatten aangeboden?
--	---

Thema 4.2. Educatieve en selectieve beoordelingen door (stage)opleiders en docenten en voortgangsbeslissing door hoofd.

De aios wordt tijdens de gehele opleiding getoetst op verschillende manieren. Ook krijgt ze regelmatig feedback op haar competenties van de (stage)opleiders en de docenten van het opleidingsinstituut. De resultaten van de toetsing laten zien in hoeverre de aios haar leerdoelen heeft behaald. Ook stelt ze met behulp van de toetsresultaten een plan op om haar werkwijze te verbeteren. Iedere aios krijgt meerdere educatieve beoordelingen. Bij een educatieve beoordeling maken de (stage)opleider in de praktijk of de docent van het opleidingsinstituut samen met de aios de balans op van de competentieontwikkeling van de aios op dat moment. Zit de competentieontwikkeling op schema, welke aandachtspunten zijn er? Heeft de aios de toetsen gedaan? Het referentiekader hierbij zijn de competenties van de specialist ouderengeneeskunde die horen bij de opleidingsfase van dat moment. De educatieve beoordeling kan leiden tot extra maatregelen om de opleiding in goede banen te leiden, zoals extra beoordelingsmomenten.

Bij een selectieve beoordeling gaat het ook om de competentieontwikkeling van de aios. Samen met de (stage)opleider in de praktijk of de docent van het opleidingsinstituut maakt de aios de balans op. Zit de competentieontwikkeling op schema, welke aandachtspunten zijn er? Verschil met de educatieve beoordeling is dat het hoofd aan de hand van de selectieve beoordeling ook bepaalt of de aios verder kan met haar opleiding (eventueel onder extra voorwaarden) of dat zij de opleiding voortijdig moet beëindigen. Selectieve beoordelingen zijn er op vaste momenten. (Landelijk Opleidingsplan, 2016)

Indicatoren / Stellingen Zelfevaluatie	Aandachtspunten
4.2.1 Selectieve beoordelingen worden uitgevoerd conform het Landelijk Toetsplan om voortgang en ontwikkeling van de aios te monitoren.	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe wordt het toetsplan in de praktijk uitgevoerd? • Hoe worden beoordelingsgesprekken met de (stage)opleider en docent vastgelegd? • Hebben alle aios eenmaal per jaar en aan het einde van een opleidingsperiode/stage een beoordelingsgesprek met de docent? • Hebben alle aios (in alle opleidingsjaren) eenmaal per jaar en aan het einde van een opleidingsperiode/stage een beoordelingsmoment met een (stage)opleider?

	<ul style="list-style-type: none"> • Maken alle aios een verslag/zelfevaluatie bij de selectieve beoordeling? • Hebben in de vierde maand van het eerste opleidingsjaar alle aios een selectief beoordelingsgesprek met docent en opleider? • Volgt na elke selectieve beoordeling een voortgangsbeslissing door het hoofd?
<p>4.2.2 (Stage)opleiders, docenten en hoofd zijn in staat om informatie uit verschillende bronnen te combineren ten behoeve van een beoordeling en/of (advies over) de voortgangsbeslissing.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe gebruiken aios, (stage)opleiders en docenten het portfolio als informatiebron en praktisch hulpmiddel bij (de begeleiding van) het leren? • Hoe krijgen docenten op <u>alle</u> competentiegebieden inzicht in het niveau van de aios? • Hoe komt de docent aan informatie en hoe beoordeelt de docent deze? • Hoe worden stagnaties in de voortgang tijdig opgemerkt en opgevolgd? • Hoe kan het hoofd een onderbouwde voortgangsbeslissing nemen?